

Роман Росіцький

Коли прокидається сила

роман-казка

Частина перша

АТАКУЮЧИЙ СКОРПІОН

Розділ 1. Виклик

Привид з'явився у другій половині ночі, коли місяць кольору червоного золота уже сховався за горизонтом, а на сході тільки починала рожевіти вузька смужка холодного нічного неба. Примарний силует промайнув у сірому просвіті вікна і чіткіше проявився на тлі темних стін. Беззвучні рухи привида справляли моторошне враження, але Береніка не злякалася — нічний гість з'являвся не вперше і поводився цілком пристойно.

Здавалося, що привид танцював. Його примарний одяг нагадував клуби диму нічного вогнища, а сумне обличчя скидалося на карнавальну маску.

Зникаючи, невесела примара залишила на долівці якийсь папірець. Береніка зістрибнула з теплого ліжка, підняла записку і підійшла до вікна,

не звертаючи уваги на прохолодне повітря, яке заповнило кімнату ще звечора. На аркушику паперу тіснилися знайомі літери, що ніяк не хотіли складатися у слова. Дівчина хвилину чи дві тишила себе надією, що дасть собі раду з текстом при кращому освітленні, але то були марні сподівання — автор послання, очевидно, писав лотарською. Однак, вона не дуже засмутилася, бо знала, що дядько Гонафо, її старий і добрий друг, розбереться у тих лотарських гачечках, адже він володів двома десятками мов, серед яких траплялися вельми і вельми незвичні.

Береніка лягла і спробувала заснути, але хвилювання відганяло сон. Їй ніколи раніше не доводилося отримувати листів, а тим більше у такий дивний спосіб. Ну хто у цьому місті міг їй написати? А якщо і знайшовся такий дивак, то чому незнайомою мовою? Відповідей на ці питання дівчина отак відразу знайти не могла, а тому просто облишила думати про це. Нічого, ранок усе прояснить. Та все ж якась незрозуміла тривога гнітила душу.

Тихий заспокійливий шум дерев за вікном і приглушені тони новонароджуваного світанку приносили відчуття умиротворення, відновлюючи у Беренічиній душі порушену рівновагу. Врешті-решт дівчина таки заснула і уві сні її тривоги пропали безслідно.

Втомлене далекими мандрами по заобрійних просторах південного неба осіннє сонце поволі піднімалося над горизонтом. В мить, коли червоний приплюснутий диск відірвався від краю землі, Береніка розплющила очі і відразу ж згадала про записку. Картаючи себе за ранкову млявість, вона швиденько вмилася, одягнулася і вибігла на вулицю.

Дарбург прокидався.

До будинку пана Країлуса, в якому жив дядько Гонафо, Береніка бігла. Вона страшенно боялася пронизливих поглядів своїх набурмосених сусідів. Що й казати, але для неї набагато простіше було прогулятися опівночі Відьмацьким лісом, аніж вулицями рідного містечка.

Дядько Гонафо жив на горищі двоповерхового порожнього дому, за яке платив Країлусові, його власникові, аж три золотих друмени на місяць. Феноменальна скнарість багатія відлякувала потенційних квартиронаймачів, і лише дядько Гонафо, єдиний у будинку, вперто не хотів переселятися у дешевше житло, бо кращого місця для спостережень за небом у цілому Дарбурзі годі було знайти.

Двері свого помешкання дядько Гонафо не замикав ніколи. Та й не було у цьому особливої потреби — злодії обминали будинок пана Країлуса десятою дорогою.

Береніка тихенько прослизнула досередини і на хвильку затрималася у дверях, щоб очі звикли до напівтемряви горища. Жахливий безлад, але такий знайомий і навіть затишний, панував у цій чудернацькій оселі. Скрізь валялися товстелезні книги, хоча господар щоранку складав їх попід стіною акуратними рядами. Навпроти гамака, який правив дядькові Гонафо за ліжко, висіла велика таблиця із зображенням Зодіаку. Таблицю вкривала густа сітка барвистих ліній, зрозуміла тільки втаємниченим. Справа в тому, що дядько Гонафо практикував астрологію і мав серед місцевих жителів неабиякий авторитет, хоча служителі церкви подивлялися на його заняття скося.

— Знову гість зі світу духів? — спитав Гонафо, протираючи очі. Він знав про візити примари, але трагедії з цього не робив. — Не бешкетував?

— Хай би тільки спробував, — усміхнулася Береніка. — У мене з примарами розмова коротка.

— І що б ти йому зробила? Він же безтілесний!

— Щось придумала б, не переживай. Мене, до речі, сьогодні не лише танцями розважали, а ще й листа принесли. — І Береніка простягнула астрологові білий аркушик.

— Цікаво-цікаво... — Хвилину чи дві Гонафо уважно розбирав написане, і дівчині на мить

здалося, що на завжди спокійне астрологове обличчя набігла ледь помітна тінь тривоги.

— Ну, і хто це надумав мені листи писати?

— Якийсь Ідріге, магістр незрозуміло чого. — Дядько Гонафо неспішно вибрався з гамака і був підкреслено спокійним. — Призначив тобі побачення.

— Ти можеш пояснити по-людськи?

— А чи не забагато ти від мене хочеш? — розвів руками астролог. — Як я можу тобі щось пояснити, коли сам нічого не второпаю? Схоже, що у світі духів любляють дурні жарти, бо це, якщо вірити авторові, виклик на бій.

— Ага, то якомусь там Ідріге ні з того ні з сього закортіло зі мною повоювати? — Настрій Беренічин зіпсувався автоматично.

— Щось таке.

— А що буде, коли я не з'явлюся на побачення?

— Життя покаже, але тобі особливо хвилюватися не слід.

— Це на сьогодні всі неприємності?

— Чого ти так одразу? Є й приємні новини. Ідріге прийде аж через півтора місяця. Отже, часу у нас вистачить.

— Для чого?

— Щоб навчити тебе якихось елементарних прийомів захисту від меча.

— Отакої! Ти це серйозно? — не могла повірити Береніка.

— Серйозно, — мовив Гонафо. — Я тобі, звичайно ж, допоможу, бо сучасній дівчині конче треба вміти битися.

— Дівчині? Я правильно почула?

— Правильно. Чи ж ти не бачиш сама, що зараз у світі робиться? Окрім того в тебе особисто є ще дві причини взятися за науку бою. По-перше, у твоєму сузір'ї зараз перебувають Марс і Юпітер. По-друге, скоро скінчиться твоє третє семиліття. Як не крути, а пора братися за меч.

— Я тобі не вірю. Ти все щойно вигадав. Та й з якого б то дива до мене чіплялися незнайомі дядьки?

— А до гарних дівчат завжди хтось чіпляється, — чомусь зітхнув Гонафо. — Є у мене одне припущення. І якщо я не помиляюся, то на нас найближчим часом чекають пригоди.

— От тільки пригод нам і бракувало, — сказала Береніка, але особливої тривоги у її словах дядько Гонафо не відчув. — То що ти знаєш?

— Дещо. Ти стаєш небезпечною для певних сил.

— Я?! — здивувалася Береніка. — Дурниці.

— А звідки ти можеш знати?

— Як звідки? Я ж не вмію чаклувати, не знаю ніяких там заклять і навіть амулета чарівного не

маю.

— А-а, то, по-твоєму, вся сила в закляттях і амулетах? Гай-гай, якби так було, то будь-який дурень, спроможний запам'ятати кілька слів, став би чарівником. Ти так кажеш, бо твоя сила ще не проявлялася.

— Не вірю. Я б щось відчула.

— Відчули інші. І їм це дуже не сподобалося...

— Маєш на увазі того Ідріге?

— Ні. Скоріш за все Ідріге — тільки знаряддя в чийхось руках. Припускаю, що то робота однієї відьми, яка називає себе Меллінтою. В перекладі з банагорійської це ім'я означає «Всемогутня».

— І звідки ж вона про мене могла дізнатися? І чому саме до мене причепилася?

— На те вона й відьма. Очевидно, між вами існує якийсь таємничий зв'язок. А бій покаже, хто успішніше боротиметься зі своїми страхами.

— А хіба відьми чогось бояться? — несподівано спитала Береніка.

— Щоб ти знала — відьомські страхи устократ сильніші за людські, — пояснив Гонафо.

— Ти щось казав про меч, — раптом пригадала Береніка. — Хіба ти вмієш битися?

— А ти здивована?

— Ще й як. От тільки часу у нас малувато, — зітхнула дівчина.

— Це хто сказав: ти чи твій страх?

— Не знаю...

— І це його слова, — усміхнувся дядько Гонафо. — Затям собі, що всі песимістичні думки людині навіюють її невидимі помічнички. Більше оптимізму.

— І де ж його взяти?

— А ти носа задери, оптимізм задиристих любить. Ну то як, беремося до науки?

— А хіба у тебе є меч?

— В старі часи мечі були у всіх. — Астролог поліз у найглухіший закуток свого помешкання і за хвилину видобув з-під купи мотлоху середніх розмірів меча.

— І чому я досі нічого не знаю про твою бандитську молодість?

— Грудних дітей ковбасами не годують...

— То це я грудна дитина?! — обурилася Береніка. — Ніколи не прощу.

Меч дядька Гонафо особливою красою не відрізнявся, був гранично простим і не мав ніяких прикрас. А ще на ньому подекуди траплялися коричневі плями від іржі.

— Це що, кров невинних жертв? — поцікавилася Береніка, пирскаючи зо сміху.

— Ні, це — печать років... Треба буде тільки відтерти іржу і трохи підточити.

— Як ти можеш так зі зброєю поводитися? —

дорікнула Береніка.

— Зброя на краще не заслуговує, бо створена для вбивства, — відказав Гонафо розважливо. — Шкода, що тобі на перших порах доведеться користуватися палицею.

— З якої б то радості? У мене теж є меч, хоча я й не пам'ятаю старих часів.

— І звідкіля він у тебе взявся, якщо не секрет? — здивувався астролог. — Щось я не пригадую, щоб ти ним нахвалялася.

— Не було нагоди. Та я й не думала, що він мені коли-небудь придасться. Ото б здивувався мій прадідусь.

— Стривай-но, а як твого предка звали?

— Не скажу, бо ти будеш сміятися.

— Таке ім'я погане? — співчутливо похитав головою Гонафо.

— І зовсім не погане. Просто так одна весняна квітка називається...

— Невже Крокус?! — несподівано зрадів дядько Гонафо.

— А як ти здогадався?

— Дива в цьому світі ще інколи трапляються! Зачекай хвилинку... — Астролог знову заходився щось шукати.

— Перестань мене інтригувати! — Береніку аж розпирало від цікавості. — А то прозиватиму інтриганом.

— Облиш, ми не в палаці, — озвався дядько Гонафо з кутка. — Я книгу шукаю.

— Будеш мене по ній вчити битися?

— Не іронізуй, — сказав астролог, здмухуючи пилюку з товстелезного фоліанта. — Це — «Історія фей королівства Елверанд». Тут написано про твого прадідуся. Ось послухай: «Добра чарівниця Герміна, покровителька мандрівних лицарів, подарувала свій меч Сон доблесному витязю Крокусу. Цей меч трощить ворожі обладунки, мов ураган, але він — ворог смерті». Маючи таку зброю, гріх програвати навіть найгрізнішому супротивникові.

— Я й не збираюся. А до речі, чому у твоїй мудрій книзі не сказано, чим саме так прислужився мій славетний предок чарівниці Герміні?

— Яка ж ти все-таки неуважна, — похитав головою дядько Гонафо. — Зрозуміло, як Божий день, що твій прадідусь за життя нікого не вбив. У цьому доблесть. А може, Герміна ще й закохалася. Хто тих чарівниць розбере?

— Гаразд, лишай свою книжку і ходімо до мене, — запропонувала Береніка.

— Стривай, — мовив дядько Гонафо, загортаючи свого меча у старий плащ. — Не треба дражнити добропорядних громадян виглядом іржавого заліза, а то клієнтуру втрачу.

На вулиці Береніка принишкла і намагалася

йти дуже швидко, уникаючи прямих поглядів допитливих тітоньок, але дядько Гонафо стримував її:

— Ти винна їм якісь гроші, що так очі опускаєш?

— Ні.

— То, може, вже годі ховатися? Спробуй-но свою силу. Онде пані Горбело у вікні красується, штори міняє. Пересиль себе — поглянь у її плюгаві очиці, — підохочував Гонафо Береніку. І та зважилася — глянула на пані Горбело, тамуючи хвилювання.

В ту ж мить у домі почувся гуркіт, і огрядна фігура господині зникла з площини вікна. Заодно зникли і штори.

— Оце «постріл»! Так твоя сила проявляється, — розвеселився дядько Гонафо. — Бачиш, як усе просто?

— А ти жорстокий, — усміхнулася Береніка і зітхнула, уявивши, яким болісним мало бути падіння для огрядної жінки.

— І нема чого її жаліти. Сама винна.

— Треба буде ще на пані Штумбах свій погляд випробувати.

— Справишся легко. Вона хоч і на вигляд поважна, але внутрішньої сили позбавлена. Триста фунтів люті, двадцять-тридцять фунтів жовчі — ото й усі її активи.

Найближча Беренічина сусідка пані Штумбах уже висіла на воротах і їла поглядом перехожих. Зазвичай Береніка була для неї десертом. В передчутті задоволення Триста Фунтів Люті аж рота роззявила, але десерт виявився гірким — Береніка зміряла її таким виразним поглядом, що у пані Штумбах розболілася голова.

— Я й не думала, що це так легко.

— Смішна. А пригадай-но, скільки часу ти витратила, шукаючи відповіді на одне-єдине питання. Таке страшенно важливе для тебе питання...

— Чому вони мене так не люблять?

— Атож. Тому сьогоднішня перемога готувалася роками.

Увійшовши до Беренічиного дому, дядько Гонафо став порядкувати у найбільшій кімнаті — треба було розчистити місце для вправ. Сама ж господиня полізла на горище за мечем.

— Взагалі-то ти правильно зробила, що нікому нічого не казала. У Дарбурзі лихі люди, — гукнув астролог у темний прямокутник горища.

— Вибач, тебе я не мала на увазі, — відповіла Береніка.- І все ж не сказала. Ай-я-яй. — Ну, вибач. — Це я ще подумаю.

Нарешті Береніка спустилася вниз, прихопивши з собою ще якусь книгу.

— Тримай, — мовила, подаючи Гонафо меч.

Той довго розглядав чарівну зброю і нарешті сказав:

— Тридцятиднюймовий. Для твого росту короткуватий. Очевидно, Герміна була трохи нижчою за тебе.

— Це погано, що він закороткий?

— Якби він був звичайним, то так. Але ж він чарівний, — усміхнувся дядько Гонафо. — Ну що, почнемо?

— Прошу, пане професоре, я готова...

Дядько Гонафо продемонстрував кілька найпростіших прийомів захисту. Береніка намагалася старанно повторювати усе побачене, але почувалася дуже сковано.

— Розслабся, а то нічого не вийде, — сказав астролог своїй учениці. — Будь, як вода у весняному струмку.

Береніка любила весну, і згадка про шумливі потічки талої води допомогла їй розслабитися. Після цього справи пішли набагато краще. Дівчині сподобався сам принцип ведення бою: атака — захист, атака — захист. Відбиваючи удар суперника, ти плавно переходиш у наступ. І збоку все виглядає так, ніби це гра, ніби суперники навмисно б'ють мечем об меч, але та видимість оманлива, бо меч, немов досвідчений актор, раз-по-раз приміряє на себе роль щита.

Двічі заняття переривалися, для сніданку і

обіду, а ближче до вечора дядько Гонафо пішов додому.

З незвички Береніка страшенно втомилася. Боліло все тіло, кожна жилочка і кожна кісточка. І тільки рука, в якій дівчина тримала меч, не боліла зовсім. Гермінін подарунок і справді був чарівним.

Розділ 2. Меллінтин медальйон

Дядько Гонафо приходив зранку і йшов пізно увечері.

Добрі сусіди, забувши про роботу, цілими днями спостерігали за Беренічиним будинком і просто худнули на очах від титанічних потуг розгадати таємницю металевого брязкоту. Версія про пекельну кузню відпала у перший же день, бо як пані Штумбах не прийохувалася, але запаху сірки вловити не могла. Та й вечорами у вікнах Беренічиного дому горіло спокійне світло кількох свічок, а не палахкотів пекельний горн. Буйної фантазії, що завжди виручала їх у подібних випадках, цього разу добрим сусідам забракло. І хоча питання зависло у повітрі, ніхто не сумнівався, що Беренічині заняття, може, й не аморальні, але що непристойні, то вже точно.

Та дівчину проблеми сусідів цікавили мало. Вона старанно засвоювала науку дядька Гонафо, змінивши спідницю на штани. Слід сказати, що така

метаморфоза неабияк обурила оточуючих і дала гарну поживу для нових пліток і пересудів.

Так тривало більше місяця. І ось настав день, коли дядько Гонафо сказав Береніці:

— Дівчино, ти чародійка. Я відкрив тобі усі свої секрети і більше нічому новому тебе навчити не зумію. Тож відтепер ми можемо лише битися нарівних.

— Це жарт?

— Я дуже втомився, щоб жартувати.

— Не вірю. Ти стрибав, як навіжений заєць. — Беренічині очі світилися щастям.

— Ідріге може виявитися набагато молодшим за мене. От я й старався, — пояснив дядько Гонафо. — Але, на жаль, бій з тим паскудником буде не тільки змаганням у спритності. Для перемоги тобі знадобиться щось більше.

— Ти можеш говорити ясніше?

— Не горячкуй. Тобі в першу чергу потрібна міцна віра у себе, а ще — віра у підтримку вищих сил. Я знаю, що для більшості якісь там вищі сили — то пустий звук, але що нам інші?

— Якщо чесно, то я й сама інколи сумніваюся. Справедливість зневажена, а зло у нашому світі відчувається дуже затишно.

— Тільки на перший погляд. Ми обурюємося несправедливістю, забуваючи, що з позиції простої людини неможливо досягнути надземне. Явища

закономірні видаються нам випадковими, хоча випадковостей практично не буває.

— Ти хочеш мене переконати, що навіть цей бій з Ідріге — теж закономірність?

— Аякже. Сила, яка у тобі народжується, вимагає дії. І сила росте, коли змагається з іншою силою.

— Або слабне, коли натикаєшся на когось сильнішого за тебе, — зітхнула Береніка.

— Не драматизуй. Баланс енергій у нашому світі витримується справно. Це лихі люди мають зітхати, бо темна сторона завжди у програші.

— Мені б твою упевненість.

— Дарую, — усміхнувся астролог. — Забалакався я тут із тобою, а мені ще ж треба пані Штумбах показатися.

— Не дуже поспішай, вона до півночі на воротах чатує.

— А потім?

— Не знаю. Може, спить, а, може, на мітлі гасє, — усміхнулася Береніка.

— Це ж тоді яка їй мітла потрібна, — щиро перейнявся проблемами сусідської відьми дядько Гонафо. — А тобі я радив би гарненько виспатися.

— Встигну ще.

— Як знаєш. І все-таки добраніч.

Залишившись сама, Береніка підійшла до відчиненого вікна, залізла на підвіконня і

задивилась на темніюче небо. Надворі стояла неймовірна тиша. Сірі хмари, не потривожені вітром, заснули. Крізь їх нещільне покривало пробивалися подекуди іскорки найяскравіших зірок. Східний край неба світився теплим світлом — то місяць готувався до нічного чергування. У такі хвилини, як ця, зникають страхи, розчиняючись у безбережному океані тиші, і тоді здається, що можна почути все на світі.

Та несподівано спокій, навіяний картиною тихої ночі, кудись пропав. Береніка раптом відчула тривогу. Хвиля мурашок, що прокотилася по спині, вказувала на присутність сторонньої сили. Дівчині здалося, що у кімнаті з'явився хтось чужий. Вона рвучко обернулася і заціпеніла від несподіванки, побачивши перед собою середнього зросту жінку з недобрим поглядом. «Меллінта!» — промайнула свідомістю сполохана думка, хоча Береніка ніколи раніше не бачила злої чарівниці.

— Як приємно, що тебе впізнають, — задоволено примружилася несподівана гостя. — Люди кажуть, що ти береш уроки фехтування. І як наші успіхи?

— Звідки мені знати про ваші? — Беренікою аж трусило від нервового збудження, але фраза прозвучала цілком прородно.

— Пані Штумбах таки була права — ти страшенно неввічлива...

— Я давно здогадувалася, що вона відьма. Ви, певно, на шабаші разом літаєте? — перебила Береніка свою співрозмовницю, відчуваючи незвичне піднесення. — Ну-ну, то якого дідька ви приперлися до мене у таку пізню годину? І де, до речі, ваша мітла?

— Я прийшла сказати, що тобі не допоможе ні твій божевільний звіддар, ані той шматок металу, яким ти вчилася розмахувати цілий місяць. — Меллінта намагалася приховати своє роздратування, але це їй погано вдавалося.

— Психологічна обробка перед боєм — ознака невпевненості у власних силах. — Береніка остаточно заспокоїлася і тепер могла міркувати тверезо.

— Мені тебе шкода, — скривила Меллінта рота у презирливій усмішці. — Ідріге зачарує тебе своєю красою, і ти забудеш про все на світі.

— Невже ж у мене й краплини розуму не лишиться після зустрічі з вашим красенем?

— Ти даремно іронізуєш. Жіноча душа — то суцільні емоції, впоратися з якими іноді так важко... А де, до речі, твій хвалений меч? Покажеш?

— З радістю! — Береніка рвучко зістрибнула з підвіконня і, не дуже чемно штовхнувши непрохану гостю, схопила меча, який лежав під покривалом.

Лезо несподівано зблиснуло у темряві

блакитним сяйвом. Береніка в ту ж мить відчула легеньке посіпування, після якого тілом розлилася приємна хвиля бадьорості. Від вигляду меча Меллінта закам'яніла. Таємнича сила немов скувала її, не даючи поворухнутися. Береніка зачудовано спостерігала, як зла чарівниця корчиться від болю, намагаючись дотягнутися до медальйона, що висів у неї на шиї. Коли ж це їй нарешті вдалося, вона зірвала з себе прикрасу, набувши врешті здатності рухатися вільно.

— Не радій передчасно. Тобі ще рано святкувати перемогу, — прошипіла Меллінта і зникла.

Береніку зустріч зі злою чарівницею не дуже налякала. Якби нічна гостя хотіла заподіяти їй шкоду, то зробила б це, не вагаючись. Але Гермінін меч перешкодив цьому. Тож дядько Гонафо казав правду — злі сили завжди у гіршому становищі. Медальйон лежав на підлозі і світився у темряві. Береніка розуміла, що між відьминою прикрасою і Гермініним мечем існував таємничий зв'язок. От тільки який?

Дівчина запалила свічку, щоб краще роздивитися медальйон. У мерехтливому сяйві сріблястий метал здавався живим. Прикраса була виконана у формі ромбика з зображенням атакуючого скорпіона на лицьовій стороні. Та чи то майстер був недбалий, чи то метал уже стерся від

довгого носіння, бо зображення здавалося розмитим.

Кілька хвилин Береніка мучилася з ланцюжком, намагаючись з'єднати розірвані ланки. Нарешті їй це вдалося і вона повісила медальйон собі на шию. Метал був холодним, але від дотику до тіла швидко нагрівся, і Береніка заснула.

Ніч мандрувала на захід. Її чималий почет затримався ненадовго, але безжалісний світанок нетерпляче підганяв слуг ночі, готуючи небо до зустрічі осіннього сонця.

На світанку Береніка відразу ж пішла до дядька Гонафо, забувши навіть вмитися, чого з нею ніколи раніше не траплялося.

Астролог тільки-тільки вкладався спати після нічних спостережень, а тому на розмову не дуже-то був настроєний, проте, коли почув про Меллінтин візит, спати перехотів.

— Ти взяла її медальйон?! — вжахнувся дядько Гонафо. — Скільки разів тобі казати: не можна торкатись речей поганих людей!

— Нічого я не брала. Вона сама лишила, — спробувала виправдатися Береніка, але це не справило на астролога жодного враження.

— Тим більше не можна було брати! А може, та відьма навмисно його лишила?.. Ти, до речі, як відчуваєшся? Голова не болить?

— Ні, а що?

— А те, що вночі ти могла померти!

— Це ж чому?

— Тому, що на речах злих чарівників лишається невидима отрута. Але тобі, бачу, вона не зашкодила. — Астролог трохи заспокоївся. — Жінки — найнепередбачуваніші істоти у Всесвіті. От поясни мені, для чого тобі знадобився відьомський медальйон?

— Не знаю. Він гарний, — знайшла Береніка аргумент, який чоловічою логікою не сприймався. — Ого! Ти тільки поглянь, ще вчора тут був скорпіон, а сьогодні — метелик! — зраділа дівчина, показуючи прикрасу дядькові Гонафо.

— А тобі той скорпіон часом не примарився? — недовірливо перепитав астролог.

— Ага, і Меллінта приснилася.

— Взагалі-то усе можна пояснити, — після недовгих роздумів сказав дядько Гонафо. — Від твого тепла огидний скорпіон перетворився на метелика... Я, до речі, дещо про Меллінту дізнався. Вона, виявляється, була раніше доброю чарівницею. Не віриш? Таке інколи трапляється. Меллінта зневірилася, бо творити добро — справа невдячна. Медальйон — знак приналежності до чарівницького цеху. Роблять їх з місячного срібла. Тепер він у тебе. І це, гадаю, справедливо.

— Невже медальйони існують лише для того, щоб інші могли дізнатися про рід занять їхніх

власників?

— Ні, звичайно ж. Справа в тому, що чарівна сила дуже примхлива. Медальйон її акумулює і зберігає. Тому віднині і ти стала чарівницею — твоя внутрішня сила витравила скорпіона.

— Дядьку Гонафо, ти все не світі знаєш. Поясни мені, чому та відьма причепилася саме до мене. У Дарбурзі що, людей більше нема?

— Ти знову за своє? Зрозумій одне, що у Дарбурзі просто нема людей, рівних Меллінті за силою.

— Не сміши мене. Яка з мене чарівниця?

— Магія — лише один з багатьох способів підкорення цієї таємничої сили. До того ж, спосіб не дуже безпечний і не завжди надійний.

— І скільки ж їх?

— Окрім магії ще два основних: пасивного очищення і активного очищення. Перший передбачає абсолютну байдужість до життя, тому для тебе не годиться, а другий спонукає до активних пошуків добра...

— Що у свою чергу призводить до зіткнення зі злом. Правильно я зрозуміла? — спитала Береніка.

— Правильніше не буває, — підтвердив астролог.

— А що за тип той Ідріге?

— Не можу сказати точно. І м'я нібито

знайо́ме. Ро́ків із десяти́ тому́ якийсь Ідрі́ге Ендур ко́мандував га́рнізо́ном Да́рбу́рга. Але він да́вно по́мер. По́дейкують, що від на́дмірної́ лю́бові до мі́цних на́поїв.

— Стривай! — несподівана думка ніби струмом пронизала Береніку. — Мені що, доведеться вбити того бовдура?

— Вбити не вбити, але поранити доведеться. Це при умові, що Ідріге не чарівник. Чарівників убивати не обов'язково, їх треба тільки перемогти.

— Може, і пані Штумбах колись чаклувала? — повеселішала Береніка, зрозумівши, що нікого вбивати не доведеться. — От ти кажеш, нібито я не слабша за Меллінту, але щось мені тривожно після зустрічі з нею.

— Переживеш. Тривога триматиме тебе в тонусі, — пожартував дядько Гонафо. — І взагалі, твій гороскоп на цей місяць обіцяє допомогу якоїсь невідомої сили, тому спи спокійно. Головне, щоб перед сном думки хороші були.

— І що тоді?

— Побачиш пророчий сон.

— Щось я не дуже в це вірю.

— Можеш не вірити, але, здається, я тебе ще ніколи не дував.

— Ти образився?

— З якого б то дива?

— Ну, що я така скептичка.

— Грунтом для скептицизму є юнацьке нахабство. З часом воно або перероджується в пиху, або зникає зовсім. Сподіваюся, що у тебе зникне. А ображатися, до твого відома, я розучився років зо двадцять тому. Образа — почуття дурне. На нього, крім самого ображеного, ніхто не звертає уваги. А ще воно погано відбивається на здоров'ї і самопочутті.

— А я ще не розучилася ображатися, — зітхнула Береніка, хоча особливого смутку Гонафо не зауважив.

— То ти ідеш спати чи ні? — нагадав Гонафо дівчині.

— Зазвичай я сплю вночі.

— Забалакала мене зовсім. — Астролог смачно позіхнув. — Іди додому і тренуйся. Ти маєш бути в формі.

— А ти хіба не прийдеш?

— Після обіду, не раніше. Я спати хочу жахливо...

Береніка пішла додому і до обіду займалася господарством — тренуватися самій було нецікаво. Проте дядько Гонафо того дня так і не з'явився, мирно проспавши до самого вечора.

Марно дочекавши астролога до шостої години вечора, Береніка вирішила перед сном прогулятися лісом, сподіваючись досягти блаженного стану умиротворення, після якого

завжди настає здоровий і міцний сон. Але сталося навпаки: осінній ліс тільки додав свіжих сил, і Береніка не могла склепити повік аж до півночі. Їй так хотілося якнайскоріше побачити обіцяний дядьком Гонафо пророчий сон, але незрозуміле радісне хвилювання легко відбивало напади м'яколапих духів сну. Дівчина лежала під теплою ковдрою, дивлячись у відкрите вікно і прислухаючись до звуків у саду. Осінь цього року видалася теплою і лагідною, бо хоча вже закінчувався жовтень, та на вранішніх травах ще не біліли заснулі роси і листя не поспішало опадати з гілок, лишаючись подекуди ще й зеленим. Ніч світилася мірадами зірок. Від зоряного сяйва небо здавалося матово-сірим.

Раптом зоряні промінчики пропалили стіни будинку, хмари потемніли, видовжилися і перетворилися на сосни і ялини. Береніка знову опинилася в лісі, але уже не йшла, а летіла над піскуватою дорогою. Вона бачила ліс наскрізь, помічала кожну гілочку і кожну травинку, хоча навколишня темрява здавалася непроникною. Далеко попереду світилися вікна самотньої хатини, до якої вела крізь хащі ледь помітна стежка. Зарості папоротнику ховали її від сторонніх очей. І стояв на сторожі віковий дуб-велетень.

Береніка летіла до хатини, знаючи, що має зустрітися з кимось. Та раптом темрява попереду

згустилася, набуваючи обрисів гидкого зубатого чудовиська. Дівчина відчула, як усередині неї ніби щось урвалось, і холодна хвиля мурашок прокотилася тілом. Страху не було, а тільки огида, безмежна, майже істерична. І цю огиду потрібно було перебороти, бо вона гасила світло у вікні далекої хатини. Береніка вдарила — і потвора зникла...

Розділ 3. Знахарка

Дядько Гонафо тихенько прочинив двері і увійшов до кімнати, в якій Береніка любила спати у холодніші пори року. Дівчині щось снилося: очі під заплющеними повіками неспокійно бігали, дихання було нерівномірним, а кисть правої руки силкувалася стиснутися в кулак.

Астролог сів на стілець біля ліжка, і в ту ж мить Береніка прокинулася.

— Яка гидота, — мовила вона, віддихуючись.

— Бачила потвору? — спитав дядько Гонафо. — То був Ідріге.

— Жартуєш? Мені що, з тим одороблом і наяву доведеться битися?

— От чудна, — усміхнувся астролог. — Ти бачила душу того поганця.

— А насправді він такий гарний, як описувала Меллінта?

— На мою думку, зла людина не може бути гарною.

— До речі, ти чому вчора не з'явився?

— Роботи багато було. Втомився. Ти вже не гнівайся.

— Цього разу прощаю.

— Їсти хочеш?

— Могла б і обійтися, але якщо ти щось приніс, то відмовлятися гріх.

— Хліб, сир і багато часнику, — оголосив дядько Гонафо меню сніданку. — Вчорашній замовник пропонував ще сало, але я відмовився.

— Відколи це ти бідним людям гороскопи став складати?

— А хто сказав, що мій клієнт бідний? Та він багатший за самого короля!

— Не зрозуміла.

— А що тут розуміти? Скнара він. Затям собі: щедра людина ніколи не буде багатою.

— Ти хочеш сказати, що твій клієнт харчується чорним хлібом, часником і салом?

— Ні. Цей нарощує власне і в їжі собі не відмовляє. Ти б його тільки бачила — стіжок у штанах.

— Вельми естетичне видовище, — пирхнула Береніка і взялася до сніданку.

Тренування стали настільки звичними, що тіло само без найменшої вольової спонуки

наповнювалося енергією дії, бажанням руху. Дядько Гонафо молодшав на очах, а Береніка раділа, як дитина, кожному вдалому випадку, кожному відбитому удару і кожному стрибку, що від чарів Гермініного меча набував відтінку польоту.

Після обіду Береніка і Гонафо вирушили до лісу шукати хатину, бачену уві сні.

— То, кажеш, ти таки скрутила потвору вночі? — запитав астролог дорогою.

— На жаль, це був лише сон, — зітхнула дівчина.

— Знаєш, сні різні бувають. Я за своє життя яких тільки не набачився.

— Так я тобі й повірила.

— Можеш не вірити, але я таки розповім. — Дядька Гонафо Беренічині шпильки не зачіпали за живе, а частенько навіть розвеселяли. — Так от, скептику, сні бувають трьох видів. Найпоширеніші — звичні, бачені щоночі, коли мозок для розваги вибудовує з усього, що бачили очі і чули вуха, радісні або тривожні фантазмагорії. Ну, це від настрою залежить. Такі сні існують для задоволення. Другий вид — сні пророчі. Навряд чи тобі вони коли снилися...

— Звідки ти можеш знати, що мені снилося, а що ні?!

— Якби таке хоч раз трапилося, то я б знав

про це того ж ранку. А от сьогоднішнє твоє видиво належить до третього типу сновидінь. Я їх для себе називаю снами-діями. Хитра штука, скажу тобі. Все, що у таких снах відбувається, має значний вплив на реальність. З того я роблю висновок, що Ідріге буде битий.

— Ти це щойно придумав?

— Знущаєшся?

— Ти старий, досвідчений і хитрий. Тобі обдурити бідну дівчину простіше простого.

— Ми правильно йдемо, проста дівчино? — запитав Гонафо, коли Береніка звернула з наїждженої дороги у густі хащі.

— Тут стежка і дуб. Такі, як уві сні.

Гонафо зупинився в нерішучості. Його увагу привернув шум угорі. Придивившись уважніше, він побачив, як дві сойки б'ються з вороною. Дивовижно, але чорна бандитка перемагала! А далі сталося зовсім незрозуміле: одна з сойок полетіла геть, лишивши свою товаришку наодинці з вороною. І тільки це сталося, переможне каркання змінилося істеричним лементом.

— Стривай-но, Береніко, — гукнув Гонафо дівчині. — Краще я повернуся, а ти дорогу й без мене знайдеш.

— А що трапилося?

— Нічого, — здвигнув Гонафо плечима. — Просто так буде краще. І не мучся дурними

думками. Якщо я сказав, то так правильно. У більшості випадків. І зараз саме він.

Як Береніка любила той насмішкуватий тон дядька Гонафо. Його жарти ніколи не були образливими чи злими, а самоіронія лилася щедрим потоком. Що ж, треба слухатися старших.

До самотньої хатини Береніка добралася без пригод. На порозі її зустріла стара жінка. Вона нічого не спитала, а лише приязно усміхнулася і запросила гостю до хати.

Переступивши поріг, Береніка опинилася у таємничому світі дивовижних квітів і трав, яких не побачиш ніде. Здавалося, тутешній простір має зовсім інші властивості і виміри, ніж той, що лишився за дверима. Звідусіль лилося неяскраве спокійне світло, хоча джерела його знайти було годі.

Господиня провела гостю через чарівне буйноцвіття до інших дверей, за якими нічого загадкового не спостерігалось, а тільки прості меблі і ще лоскотав ніздрі терпкий аромат сушених трав. Затишна кімнатка була обставлена найнеобхіднішим: столик біля вікна, ліжко під стіною, широка лавка, а над нею — висячі полиці з безліччю банок і горщиків.

Атмосфера неймовірних пахощів усередині кімнати нуртувала: повітряні фронти, майже невідчутні і вкрадливі, змінювали один одного за

частки секунди, приносячи то полиновий дух літа, то аромат квітучої черешні, настояний на свіжості травневих гроз, то запах соснової глиці з осінніх лісів.

— Сідай, Береніко, — запросила господиня, — твій меч обіцяє цікаву історію.

— А звідки ви знаєте моє ім'я? — здивувалася дівчина.

— Його неважко побачити, коли очі серця відкриті, — усміхнулася бабуся. — Я рада, що твої батьки не помилилися, даючи тобі ім'я.

— А хіба можна помилитися?

— Ще й як! Від тих помилок на світі стільки бід... Але про це іншим разом. Ти ж прийшла за допомогою. Розповідай, а я послухаю.

— Ви знахарка? — несподівано, в першу чергу для самої себе, поцікавилася Береніка, хоча відповідь на це питання була очевидною.

— Ти, певно, сподівалася побачити чарівницю? — усміхнулася господиня.

— Та ні, — знітилася Береніка і почала розповідати.

Знахарка уважно вислухала гостю і мовила:

— Є тільки один спосіб зарадити твоїй біді. Але він дуже неприємний і навіть болісний. Вигляд Ідріге паралізує твоє тіло. Ти не зможеш поворухнутися кілька секунд, але цього вистачить, щоб він тебе убив. Тому ризикувати не раджу,

навіть якщо параліч триватиме секунду.

— І від чого залежить тривалість того заціпеніння?

— Від багатьох чинників, але в першу чергу від твоєї внутрішньої сили, — пояснила знахарка. — Є у мене трава, відвар з якої змінює сприйняття світу. Після нього ти будеш бачити красу у потворності і навпаки. Тоді Меллінтин прихвостень матиме вигляд огидного дідка. То як, спробуєш?

— А це надовго?

— Може так статися, що я поверну тобі нормальний зір того ж таки дня, а може й затягнутися... — Знахарка говорила, але Беренічину увагу привернула якась тінь у кутку, що почала рости.

Беренічина рука спрацювала автоматично: саяннув меч — і тінь зі стогоном розтанула.

— Це нічний міраж, — пояснила знахарка цілком спокійно. — Мої світлячки ще сплять, а у кутку темно. От він і просочився крізь шпарку. Міражі тільки лякають, бо ні на що інше не здатні. Зараз, бідолаха, шниряє лісом, шукаючи темного місця.

— То, виходить, що я його даремно скривдила? — розгубилася Береніка.

— Даремно нічого не буває. Той малий поганець служить одній відьмі. Їй буде корисно

дізнатися про появу Гермініного меча, не висунеться без потреби, — мовила знахарка і після короткої паузи додала:

— То я йду готувати відвар. А ти відпочинь трохи.

Знахарка вийшла до сусідньої кімнати, де у неї стояла пічка і зберігалось кухонне приладдя, півгодини поралася там, а потім принесла Береніці кухлик пахучого відвару. Дівчина випила і заснула...

Світ оповила темрява, коли Береніка нарешті прокинулася.

— Зараз ти маєш бути мужньою, щоб не злякатися того, що побачиш, — мовила знахарка і підвела дівчину до вікна.

— Боже!.. — вихопилося у Береніки мимоволі — світ і справді видавався жахливим.

— Так завжди буває напочатку, коли ступаєш на нову дорогу, але ти звикнеш. Пам'ятай тільки, що нічого не змінилося, окрім твого зору. Ідріге прийде зранку. Він буде здаватися тобі огидним і старим, тому ніякого заціпеніння не буде. І нічого не бійся. Зірки небесні проведуть тебе додому. Вони лишилися такими, як і раніше.

— Але ж і ви не змінилися! І ваша хата мене зовсім не лякає. Чому так? — спитала Береніка, оправившись від шоку.

— Тут — джерело сили, що йде від землі.

Якщо цієї сили достатньо у твоєму серці, то люди, яких ти любиш, не піддадуться спотворенню, — пояснила знахарка.

Береніка подякувала господині і, переборюючи нав'язливий страх, ступила у темряву ночі за порогом. Як їй не вистачало зараз дружньої підтримки веселого та іронічного дядька Гонафо. Їй дуже хотілося, щоб він чекав на неї біля старого дуба, і в той же час боялася зустрітися з ним — а що, як він схожий зараз на потвору?

Ще ніколи дорога додому не була такою довгою і втомливою. У кронах страхітливих дерев щось вовтузилося, пурхало і стрибало. Береніка знала, що то лісові птахи і звірята, але послужлива уява малювала їй небачених потвор. На щастя, темрява приховувала усе це від її очей, а живі вогники зірок підбадьорливо мерехтіли в небі, вказуючи дорогу додому.

Береніка втішала себе думкою, що дорога колись та й скінчиться. І ця довгоочікувана мить нарешті настала, але полегшення не принесла. Дівчина зі страхом ступила на знайоме з дитинства подвір'я, сподіваючись побачити щось жахливе, і таки добряче налякалася жасминового куща біля воріт. Схарапуджене серце підскочило аж до горла, збираючись при першому ж окрику вистрибнути назовні. Та Береніка погамувала крик і підійшла ближче до страшної похмурої фортеці, яка

насправді була її рідним домом. І тоді сталося диво: з відстані десятка кроків будинок сприймався таким, як і раніше! І тепер за його міцними стінами можна було витримати натиск хоч усіх злих сил світу.

Розділ 4. Бій

Місяць Скорпіона почався десь опівночі, коли сонце за видноколом перетнуло кордони двох сузір'їв.

Хвилювання не дозволило Береніці склепити повік і на мить, але почувалася вона бадьоро, як ніколи. Звідки з'явилася неждана сила, годі було зрозуміти, та вона цим особливо не переймалася. Прикро вражали тільки пейзажі за вікном. Світанок сповістив про свій прихід похмурою кривавою загравою. Краєчок сонця, що вигулькнув з-за обрію, нагадував примружене сатанинське око. У небі, що для людини з нормальним зором видавалося б густо-синім, Береніка бачила тільки патьоки бруду і крові.

Сонце зійшло. Зустрічати ворога Береніка вирішила у найбільшій кімнаті. Щоб якось прискорити плин часу, дівчина взялася за перестановку стола і крісел. Її заняття перервав несподіваний нахабний удар у двері, від якого одна зі ступок ледь не злетіла з завісів, а друга жалібно

писнула, лишаючи гладенький дугоподібний слід на підлозі. Миттю пізніше до кімнати увійшов миршавий приземкуватий дідок з кривим мечем у жилавих руках. Він смішно закопилів губу, щиро переконаний, що надав своєму обличчю виразу глибокого презирства до господині оселі.

— Чемні і виховані гості спершу питають дозволу увійти, — з притиском зауважила Береніка. Поведінка нахабного візитера її розізлила. Особливо ж було шкода дверей. — Рук у нього, бачте, нема. Ногами брудними двері відчиняє.

— Готуйся до смерті, нахабне щеня! — Ідріге на мить збентежила така реакція господині оселі, але він швидко впорався зі своїм збентеженням і трохи театральню насупив густі брови. — А свій кухонний ніж можеш викинути, він тобі не знадобиться більше!

— Ще й як знадобиться — така гарна ковбаса в гості завітала, — усміхнулася Береніка. — Чаю не хочете, пане блюдолизе?.. Ні? От і добре, а то лопухи сьогороку не вродили.

— Ти заплатиш за образу, негіднице! — спаленів Ідріге, хапаючись за руків'я меча. — Гартована сталь відповість твоєму брудному язикові!

— Боже мій, оце стиль! Апогей велемовства! — аж сплеснула руками Береніка. — Ти, бовдуре, по-людськи говорити вмієш? —

додала вже з таким виразом, що Ідріге від люті аж заревів. Його меч, десь у півтора рази довший за Беренічин, описав у повітрі широку дугу і викресав кілька іскор, ударившись об стіну.

— Фантастично! — продовжувала кепкувати Береніка, спритно ухиляючись від могутніх ударів противника. — Тільки прошу вас, пане лизоблюде, будьте обережніші, а то ще поранитесь, не доведи Господи.

Оскаженілий Ідріге після цих слів остаточно забув про захист, палаючи бажанням якнайскоріше розправитись із нахабним дівчиськом. Його запал час від часу пригасав, коли сіро-блакитний меч негостинної господині зблискував перед самим його носом. Але лють швидко перемагала обережність і проганяла непрохані дрижаки.

Береніка втратила відчуття часу. Тіло само вело цей дивний бій, даючи можливість душі спокійно вивчати ворога. Судячи з усього, дядько Гонафо був дуже вправним фехтувальником, бо Ідріге не знав і половини його атакуючих прийомів. Іноді Береніці здавалося, що все це тільки гра: ось-ось дідок зупиниться, усміхнеться і скаже: «Я вже втомився». Але думка про те, що ворога доведеться поранити, гнітила немилосердно.

Що б там не казали, а думка таки може впливати на хід подій у реальності. От і в Береніки від важких роздмірковувань зникла кудись

відточеність і точність доведених до автоматизму рухів. Вона уже не гралася, а відчайдушно боролася за своє життя з підступним і лихим противником. Береніка прекрасно розуміла, що добром усе це не скінчиться, але вдіяти нічого не могла. Їй чомусь було шкода озвірілого ворога.

В якусь мить Береніка відчула, що падає на спину — під ногу підвернувся перевернутий стілець. Ідріге розмахнувся мечем, щоб переможно завершити непростий бій, але падіння привело Береніку до тями: вона, звиваючись по-зміїному, встигла відбити удар. Клинок Ідріге ковзнув, рубонувши підлогу за мишачий крок від Беренічиної голови.

Тепер уже в Береніки з'явилася нагода завершити бій — ворог повністю розкрився. Вона пересилила себе і вдарила у ліве плече, здригаючись від самої лише думки про те, як блакитний метал прохромить живе тіло і вмиється гарячою кров'ю. Однак цього не сталося. Тільки-но меч торкнувся ворожого плеча, як щось зашипіло, зблиснуло, і дідок пропав безслідно.

Не встигла Береніка підвестися з підлоги, як до кімнати ввалився дядько Гонафо. Лице його перекосила гримаса болю — видно, добряче приклався лобом до одвіка, перечепившись об щось у снігах. У правій руці він тримав меча, а лівою обмацував голову.

— Ти звідки взявся? — здивувалася Береніка. — Не сподівалася побачити тебе так рано.

— Спати не міг, так хвилювався. Гороскоп тричі складав, щоб не помилитися.

— Ого! А навіщо так багато?

— Розумієш, виходило, що я маю сидіти вдома у той час, коли ти будеш битися з тим поганцем, — пояснив Гонафо.

— А ти не витримав, — усміхнулася Береніка.

— Подивився б я не тебе. До того ж я бачив увесь бій. Ти — молодчина.

— Я — найнещасніша людина у світі, — зітхнула Береніка, коли її погляд ненароком упав на дерева за вікном.

— Це ж чому?

— Розумієш, я перестала бачити красу. — Береніка сіла на поріг і важко зітхнула. — Тепер тільки вигляд усіляких потвор мені приносить задоволення.

— Знахарка дала тобі відвар з коренів абернауму?

— Не знаю, як воно називається, але мені від того не легше.

— Хіба ж це так страшно? Підемо зараз до неї... — Гонафо відчинив двері, щоб іти негайно, але дорогу йому раптом перегородила Меллінта.

— Рано радієте, нахаби! — просичала несподівана гостя. — Все ще тільки починається!..

— Приємно бачити, що ти така злюща, — сказав дядько Гонафо. — До хати запрошувати не буду. Для чого нам нечиста сила? Правда ж, Береніко?

— Тобі, старий звіздокопе, я б порадила бути хоч трішки ввічливішим. Навіщо тобі зайві неприємності? А місяць Скорпіона щойно почався. Чекайте сюрпризів. — Меллінта злорадно посміхнулася і зникла.

Розділ 5. Таємниця знахарки

Денний ліс видався Береніці ще страшнішим, аніж нічний. Ідучи дорогою, дівчина міцно трималася за руку дядька Гонафо і намагалася не розплющувати очей.

Біля старого дуба астролог зупинився. Його увагу знов привернули сойки. Вони метушилися в гіллі і весело стрекотали. Аж ось одна з них злетіла вниз і стала стрибати по стежці, немовби перегороджуючи дядькові Гонафо дорогу.

— Все, Береніко, далі підеш сама, бо я дороги не знаю, — мовив астролог.

— Там же стежка є, — нагадала Береніка благально, але Гонафо був непохитним.

— Мені не можна. Та й тут уже недалеко.

— Гарзд, — покірно згодилася Береніка і, важко зітхнувши, рушила в хащі.

Вона повільно пробиралася між страшними деревами і кущами, гидуєчи доторкнутися до них навіть одягом. Оце нове бачення, що так жахливо спотворило світ, завдавало дівчині стільки прикрощів, скільки важко назбирати за ціле життя. Навіть час, швидкий нетерплячий час, розтягувався неймовірно, боляче б'ючи кожною секундою. Дівчині здавалося, що у знахарки вона була тисячу років тому, а не вчора.

— Я рада бачити тебе, дівчинко, — мовила знахарка, чекаючи Береніку на порозі. — Билася ти просто чудово.

— Де там, — усміхнулася дівчина, якій здалося на мить, що колишній зір повернувся, — розтяглася на підлозі, як та корова. Ледь не загинула.

— Невже страшно?

— Не знаю, — здвигнула Береніка плечима. — Якесь дивне відчуття: і страшно і спокійно водночас. Як згадую — мороз по тілі, а за мить здається, що то не зі мною було.

— Ідріге убив твій страх дії, — пояснила знахарка. — І заодно — твою нерішучість.

— Але ж я і досі боюся на світ дивитися.

— У страху багато облич. Битися з ним доведеться ціле життя... Та ти не стій на порозі. Проходь. Тобі треба поспати, а як виспишся — все буде добре.

Ще ніхто у білому світі не зумів і не зуміє ніколи спіймати легконогих духів сну, що завжди приходять непомітно. Не вдалося це й Берніці, вона заснула після тривожної ночі тихо і спокійно. Їй снилися ліси, поля, річки і моря. Їй снилося, що вона летить. Відчуття незвичайної легкості, яке приходило тільки у дитинстві, дарувало неймовірну радість.

Коли ж Береніка прокинулась, то побачила, що знахарка сидить біля її ліжка.

— Як спалося на новому місці? — поцікавилася господиня.

— Чудово. Відчуття таке, ніби заново народилася.

— Ти не дивуйся, що я питаю. Ліжко це особливе. Погана людина виспатися на ньому не зможе. І не подумай, що я тебе випробовую. У мене просто іншого ліжка нема.

— Ви допоможете мені?

— Авжеж допоможу. Після твоєї перемоги над Ідріге сили у мене додалося.

— Додалося сили?.. Хто ви? — спитала Береніка у загадкової господині, сподіваючись почути незвичайну розповідь.

— Я — чарівниця, — зізналася господиня, і Береніка тільки тепер помітила, що бабуся-знахарка значно помолодшала з часу їхньої першої зустрічі: стала стрункішою, вищою, очі кольору молодих

пагонів ялини ожили і засяяли. — Чарівниця, яка втратила свою чарівну силу.

— А хіба так буває?

— У цьому дивовижному світі чого тільки не буває. Добрі чи злі чари не беруться нізвідки, їх породжують люди. А чарівники — це ті, хто навчився керувати стихійними силами людей і природи. Світ, у якому нам доводиться жити, опоганився, і тому зло торжествує. Я вже давненько не чула про справи добрих чарівників. І дивуватися цьому особливо не доводиться, бо люди зачерствіли душею. Їм не хочеться творити добро просто так. Їм хочеться за кожен добрий вчинок обов'язково отримати винагороду. А таке добро устократ гірше зла. Твоя перемога створила дуже потужний заряд добра, який розлетівся світом, несучи допомогу всім, кому вона зараз найбільше потрібна. Часточка тієї сили дісталася і мені. Ти бачиш, на що вона здатна.

— Ви жартуєте, — недовірливо мовила Береніка. — Невже цей бій був настільки важливим?

— Оцінити ступінь напруженості сама людина може не завжди. Ти пригадай свої заняття з астрологом, пригадай напруження, яке не відпускало тебе півтора місяця. Воно, як гребля, стримувало твою енергію, а вона непомітно накопичувалася — щодня, щогодини. Пригадай, як

скорпіон на медальйоні перетворився на метелика. Скажу тобі, що для цього потрібна неабияка сила.

— Це неможливо! — похитала головою Береніка.

— Ще й як можливо, — усміхнулася чарівниця. — Ти стала сьогодні на шлях боротьби. Важкої боротьби зі злом.

— Отже, про спокійне життя я можу забути?

— А життя спокійним ніколи не буває. Хоча зараз у тебе є вибір, — несподівано сказала чарівниця. — Я можу лишити тобі твій теперішній зір, і тоді жоден злий чарівник не зачепить тебе й пальцем, жодна лиха людина не скаже на твою адресу поганого слова і не кине кривого погляду. Або я поверну тобі нормальний зір, щоб ти могла відрізнити добро від зла так, як робила це раніше. Вибирай.

— Хіба це вибір? — зітхнула Береніка. — Я помру, якщо не бачитиму справжнього світу.

— А сумувати не треба. Твоє життя не стане важчим, ніж було досі. Якщо чесно, то твої сусідки нічим не кращі від злих чаклунок. Але ж ти зуміла і їх перемогти.

— Звідки вам про все це відомо? І про сусідок, і про медальйон?

— Бачила на власні очі. Не забувай, що я все ж таки чарівниця.

— От би й мені так навчитися.

— Навчишся, нічого надскладного у цьому нема. До речі, потренуватися можеш хоч зараз. Спробуй-но вгадати моє ім'я, — запропонувала чарівниця.

— А я не знаю, як це робиться.

— Гаразд, як би ти мене хотіла називати?

— Не знаю, але ви вмієте розрадити людину, — стонула плечима Береніка.

— Та, що вміє розрадити, лотарською звучить як «Трізеда». Це і є моє ім'я.

— Серйозно?! — здивувалася Береніка. — Здається, я дещо починаю розуміти!

— І закарбуй собі, будь ласка, таке: Небо ніколи не посилає нам випробувань понад нашу силу і ворогів сильніших за нас. Тому й лютує Меллінта. Попереду у тебе важкий місяць. Меллінта прагнутиме реваншу, тому будь уважною. Вона посилатиме до тебе злих людей, щоб налякати, бо злякана людина — слабка. Не піддавайся, сили у тебе вистачить.

— А якщо та відьма скористається чарами?

— Не посміє. Та й це не так просто, як тобі може здатися на перший погляд.

— А дядько Гонафо не постраждає через мене?

— Доки ви будете триматися разом, то ні. Хай навіть подумки.

— Як, виявляється, легко зіпсувати людині

життя, — зітхнула Береніка. — Йому ж тепер теж доведеться вибирати.

— Цим не переймайся. Свій вибір Гонафо зробив багато років тому. Ти навіть не здогадуєшся, яку напружену боротьбу він веде з життєвими обставинами, злими духами і лихими людьми.

— Чому ж він ніколи мені про це не розповідав?!

— Він просто оберігав тебе. На його затишному горищі ти мала почуватися щасливою і безтурботною.

— Але чому?! Чому він це робив?

— Такі речі ми робимо з любові. Він тішиться тобою, як рідною донькою.

Береніка замовкла, прокручуючи у пам'яті події минулих літ. Всі ці роки дядько Гонафо і справді опікувався нею, захищаючи від напастей і бід, але робив це так непомітно, немовби боявся її вдячності.

— Зараз я познайомлю тебе зі своїми учнями, — сказала господиня, коли Береніка нарешті навела порядок зі своїми несподіваними думками. — Вони тільки-но повернулися з далекої мандрівки і принесли траву для відвару, що поверне тобі втрачений зір... Хлопці, зайдіть!

За мить двері відчинилися і до затишної кімнатки увійшли Трізедині учні. Один з них, світловолосий і усміхнений, подав чарівниці пучок

голубої трави. Другий, темний і нахмурений, лише привітався і сів біля вікна.

— Гаразд, ви тут знайомтеся, а я піду зілля варити. — Чарівниця встала і, прихопивши з полички глиняний кухлик, вийшла.

— Я — Бербіл, — сказав світловолосий, не перестаючи усміхатись. — А твоє ім'я легко вгадати...

— Не треба вгадувати, — насмішковано відказала Береніка. — Язик, Богу дякувати, у мене ще не всох.

— А це Тілмут, — продовжував світловолосий безтурботно, ніби й не помітивши Беренічиної іронії. — Він у нас мовчун.

Бербіла годі було переслухати. До повернення господині він встиг розповісти і про те, як вони з Тілмутом тут опинилися, і про Трізеду, і про недобру славу тутешнього лісу. Береніка ж тим часом дивилася на мовчазного Тілмута, намагаючись зрозуміти, який він насправді. Вона давно зрозуміла, що за людина Бербіл: такі як він — ідеальні партнери для пустих і зовні приємних балачок, та покладатися на них у хвилини смутку не варто. Схоже, Тілмута дратувала Бербілова балакучість і він, щоб розвіятись, вдивлявся у таємничий простір лісу за вікном. Відчувши на собі Беренічин погляд, хлопець відірвався від споглядання картин природи. Береніка дивилася на

нього ясними і усміхненими очима. У її погляді читалося все: і легке роздратування Бербіловою балаканиною, і стримана повага до усіх на світі мовчальників, і бажання поспілкуватися зі спорідненою душею.

Та ось господиня принесла відвар, що пахнув бузком і жасмином.

— Пий, дівчинко, і слухай, що я тобі скажу. Меллінта має найбільшу силу тільки у місяць Скорпіона. Але нехай тебе це не лякає. Тілмут і Бербіл завдяки тобі теж отримали частку чарівної сили. Її у них набагато, кожному стане лише на три чародійства, але якщо мудро нею розпорядитися, то у Меллінти проти вас шансів не буде. А коли місяць скінчиться, Меллінта розпрощається з силою надовго.

Береніка залпом випила пахучий відвар і поглянула у вікно. Враження було неповторне. Здавалося, що світ заново відродився після апокаліпсису. Ще ніколи Береніці не доводилося бачити такого яскравого і чистого неба, такого зеленого кольору ялинової хвої, таких теплих барв осінніх дерев.

— Дякую вам за все, — усміхнулася Береніка і міцно обняла чарівницю.

— Це я маю тобі дякувати за силу і надію. Хай вам щастить.

Береніці ще вчора хотілося залишитися у

хатині знахарки, заховатися від зла цього жорстокого світу, але сьогодні її душа прагнула дії.

Осінній ліс вражав чистотою і свіжістю. Здавалося, сірий туман Соляного шляху спустився перепочити на землю — зірки ночі впали ранковою росою на гілля ялин та широкі віяла папороті, і синє небо спорожніло. Нічні тіні тремтіли у глибоких дуплах, боячись зустрітися з усюдисущими сонячними промінцями.

Після чистоти і спокою лісу вулиці Дарбурга справляли гнітюче враження. До цього додавалися колючі погляди перехожих. Береніка знала, що сам факт її повернення з лісу о цю пору та ще й у супроводі двох молодих людей дасть городянам невичерпний матеріал для тривалих пліток, але не надто цим переймалася. Та коли особливо нахабні тітоньки надто вже пильно розглядали її та її попутників, не ховаючись і коментуючи вголос, дівчина відчула, що заряд радісної всепереможної сили почав помітно слабнути.

Береніка прискорила крок — перешіптування за спиною починало гнітити її. Тілмут і Бербіл не могли цього не помітити, проте зарадити чимось не могли. Не допомогла й астрологова наука, надто вже виснажило Береніку оте тимчасове спотворення світу.

Виснаженим виглядав і старий Беренічин будинок. Хто знає, що було тому причиною:

непосильний тягар прожитих років, а чи сусідство з фортецями і тюрмами, у яких знаходили прихисток недобрі мешканці Дарбурга.

Швидко освоївшись у чужому домі, Бербіл вмостився на Беренічиному ліжку з неприхованим наміром проспати до вечора. А щоб його вчинок не здавався надто нахабним і ледарським, він живописно змалював труднощі дороги до пустелі Кган.

— А ти відпочити не хочеш? — спитала Береніка у Тілмута, коли вони разом полізли на горище, де зберігався її найбільший скарб — книги.

— Мандрівка до пустелі Кган була дуже приємною і збадьорюючою, — відказав Тілмут, розгортаючи книгу Гарвуса «Сили природи». — Звідки у тебе таке диво?!

— Предки спадок залишили.

— Мені б таких предків, — усміхнувся хлопець. — Ти, певно, народилася у багатій сім'ї.

— Ага: їла на золоті, ходила у шовках і готувалася вийти заміж за якого-небудь недоумкуватого і потворного принца.

— Смієшся, а сама не здогадуєшся, що за цю книгу можна отримати не менше п'ятдесяти золотих друменів.

— Цікаво, звідки ти можеш про це знати? З купцями спілкувався?

— Ні, все набагато простіше. — Тілмут

поклав Беренічину руку на обкладинку книги і прикрив її своєю широкою долонею. — Відчуваєш ціну?

— Відчуваю: п'ятдесят три золотих друмени. Як це у тебе виходить? — спитала зачудована Береніка.

— Тому, хто не боїться праці, легко визначити її міру у виробак інших людей. Та ти й сама можеш спробувати. Ось цю візьми. — Тілмут дістав невеличкий томик Мільмікара.

— Ця коштує... чотири срібних друмени, — сказала Береніка, якусь мить поморщивши чоло. — А може, трохи менше.

— Три з половиною, — поправив хлопець. — От бачиш, як легко.

— А цікаво, у скільки обійшлася моїм предкам ця маленька бібліотека? — Дівчина прискіпливо оглянула чотири з лишком сотні томів, що дрімали на темних дубових стелажах. — Ти разом усе оцінити не зміг би?

— Дві тисячі і не менше, — серйозно відповів Тілмут.

— А я таки страшенна багатійка.

— Це правда, — підтвердив Тілмут, пробігаючи поглядом по назвах книг. — У тебе тут навіть «Кодекс медицини» самого Арфіха є! І «Хроніка Байманти»! Ого!..

— Мрієш почитати?

— Ти ще питаєш! Але, відчуваю, що найближчим часом посидіти тут змоги не буде. Меллінта не дасть.

— Ти її знаєш?

— Особисто не знайомий, але Трізеда розповідала.

— Тілмуте, а це правда, що вас у лісі знайшли? Бербіл щось таке виплітав, але я не дуже слухала, — раптом спитала Береніка.

— Правда. От тільки потрапили ми до лісу з різних причин. Бербіла десь у трирічному віці викрали з дому мисливці за винагородами. На півночі Дракундії цим ремеслом багатенько народу годується. Та тільки Бербілові викрадачі прорахувалися — його батьки збанкрутували і платити просто не мали чим.

— Могли б тим бандитам це якось пояснити.

— Пояснити? Погано ж ти знаєш дракундійських викрадачів. Малого просто лишили в лісі, щоб не морочитися.

— А як ти потрапив до Трізеди?

— Я? Сам прийшов.

— Це ж як? — здивувалася Береніка. — Отак просто взяв і прийшов?

— Ні, спочатку мене вигнали з дому.

— За що?

— За те, що хотів щодня їсти. Мої батьки цього не схвалювали.

— Не вірю. Хіба таке у світі буває?

— Найсміливіший політ твоєї уяви не зрівняється іноді з тим, що трапляється у реальному житті.

— Через те ти такий мовчун?

— Я не мовчун. Я тільки дотримуюся святого правила, яке навчає знайомству у тиші. При зустрічі з новими людьми чомусь усі ми надто поспішаємо збудувати хисткий місток зі слів, який потім усе життя змушені підтримувати у відносному порядку. І добре, якщо крім слів є ще щось для зміцнення зв'язку між людьми. А ти уяви, що тієї невидимої першооснови, яка скріплює серця, нема? Тоді примножуються страждання.

— Ти хочеш сказати, що між нами це «щось» є?

— Напевно, бо мені з тобою легко спілкуватися...

— А ще ж очі допомагають, — лукаво усміхнулася Береніка.

— Конкретні думки в очах я читаю важко, зате заряд погляду визначаю безпомилково.

— Цікаво було б дізнатися, чого ви навчилися у Трізеди.

— За Бербіла не скажу, а от я вчився лікувати людей.

— Серйозно? І багатьохвилікував?

— Та так, допоміг кільком подорожнім...

Вони ще довго розмовляли на горищі, розповідаючи одне одному кожен про своє життя, а після обіду прогулювалися околицями, насолоджуючись спокоєм погожого осіннього дня. Меллінта про себе не нагадувала і тому про неї навіть забули на якийсь час.

Проте зла чарівниця про своїх ворогів не забувала і готувалася розправитися з ними того ж таки дня. Для цього вона під виглядом наляканої городянки прибігла до монастиря святого Монетіуса, де розміщувався один з відділів Дракундійської інквізиції, і розповіла зосередженим до отупіння монахам про нахабну відьму, яка мешкає на околиці. Почувши слово «відьма», інквізитори стрепенулися і звеліли пильній городянці написати донос по формі.

Коли ж потрібний папір було складено, монахи подалися до бургомістра, щоб той виділив загін гвардійців для захоплення злочинниці. На нещастя для Меллінти міські гвардійці на цей час пиячили вдома, і тому зібрати їх до купи було неможливо. Ті ж, котрі вартували магістрат, посту свого покинути не могли. Проте причепливі монахи таки вмовили бургомістра задіяти королівську гвардію. І бургомістр змушений був скористатися людськими грішми для винагороди воякам, які служили тільки королю і виконували виключно його прямі накази.

Меллінта подумки прокляла дарбурзьку бюрократію, та ближче до вечора свого добилася: зо три десятки розповнілих від гарних харчів і ліні солдатів таки вибралися на окраїну містечка. Інквізитори з ними не пішли, а заходилися наводити лад у своїх замшілих казематах і катівнях, піднімати на ноги старих досвідчених костоломів і читати книги, у яких могли знайтися рекомендації для їхньої подальшої роботи.

Меллінта щиро вірила у свою перемогу. Ранковий прорахунок з Ідріге вона списала на нещасливий збіг обставин. Та коли загін підходив до Беренічиної оселі, прибіг королівський вістовий, щоб повідомити про ще один збіг: королівські гвардійці отримали наказ його ведичності не відлучатися зі своїх казарм до самого ранку. Ду було Меллінті знати, що часточка доброї енергії, літаючи світом, зачепила заклопотану голову Дракундійського короля, викресавши у його душі щире переконання у доцільності саме такого, на перший погляд безглузлого наказу.

Розділ 6. Перший штурм

Вечір сповістив день про прихід ночі і поважно помандрував далі на захід гасити вогнище, запалене сонцем. Невдовзі вогнище заходу погасло, і здавалося, що зірки, то іскри його, які розпорошив

по небу пустотливий нічний вітерець.

Береніка, лаштуючись до сну, допомогла Тілмутові зачинити важкі двері та внутрішні і зовнішні віконниці. Бербіл влігся ще завидна, і тільки голосне сопіння нагадувало про його присутність.

Береніка і Тілмут не могли заснути до півночі. Врешті-решт сон прийшов і до них, але такий тривожний та полохливий, що зникав од найменшого шереху.

А під ранок до Береніки завітали гості.

Дівчина зірвалася з ліжка і підбігла до вікна. Крізь щілину у віконниці вона побачила на своєму подвір'ї зо три десятки королівських гвардійців, які саме зібралися виламувати вхідні двері.

Коли сильний удар чимось важким стряс дубові двері, стривожені господарі вже сиділи на горищі. Це давало їм трохи зайвого часу для обдумування своїх подальших дій.

Двері опиралися недовго. Вгодовані вояки висадили їх заввиграшки.

— Де та клята відьма?! — заверещав з порога товстий бородань, розмахуючи смолоскипом. Він заглядав то під стіл, то під крісла, а то навіть у глечики і кошики, та пошуки його були безуспішними, і тому вояка лютував неймовірно.

— Комином вилетіла, — з виглядом знавця мовив його приятель, який уже встиг добряче

вимагатися чорнючою сажею, якнайретельніше перевіряючи свій здогад.

— Бовдури, — кинув третій, маленький хитрий командир. — Чи ви не бачите, що кочерга й мітла на місці? Вона десь заховалася. Шукайте!

Гвардійці розгубилися: їм наказали шукати, але не вказали, де саме.

— На горищі подивіться, кретини! — аж сплюнув з досади миршавий командир.

Вояки довго вовтузилися у сінях, шукаючи драбину, сварилися, аж доки один із них нарешті не здогадався відчинити дверцята горища алебардою. Якийсь час гвардія зачудовано спостерігала чорний прямокутник отвору, забувши про все на світі. Ідилію знову порушив командир.

— Ви чого вилупились? Де драбина?.. Біжи до сусідів, Карбаку, і принеси. Швидко!.. А ви, бовдури, не стійте стовпами, киньте смолоскип!

Гвардійці сумлінно заходилися виконувати наказ командира — і на горище полетіло аж п'ять смолоскипів.

Тілмут і Береніка зірвалися на ноги. Потрібно було щось негайно робити. Часу на довгі роздуми не залишалось, тому в першу мить вони поскидали смолоскипи униз, просто на голови безпечних вояк. Це викликало залп добірної лайки, що невдовзі поступилася місцем прокльонам і погрозам.

Тим часом Бербіл, який стояв біля вікна,

мучився сумнівами. У нього було достатньо сили, щоб виплутатися з цієї прикрої ситуації, але він, як і будь-яка інша розважлива людина, зараз прораховував свою вигоду. Якщо він просто втече, лишивши Береніку і Тілмута напризволяще, то потім при зустрічі з ними почуватиметься не надто затишно. От тільки чи відбудеться та зустріч — питання спірне. Меллінта надто могутня чарівниця. Тому Бербіл таки зважився залишити місце подій, і це при тому, що дівчина йому чимось подобалась.

Бербілове зникнення не могло пройти непоміченим. Почувши шурхіт за плечима, — а сила завжди проявляється з шумом, — Береніка обернулася і побачила, як другий Трізедин учень повільно розчиняється у повітрі.

— Що з ним таке? — запитала у Тілмута оторопіло.

— Елементарне переміщення, — відказав той спокійно, анітрохи не вражений Бербіловим учинком. — Нічого, самі впораємось.

— А що будемо робити далі? — Тілмутів спокій і впевненість передалися Береніці.

— Спробуємо обдурити Меллінту, — тихо мовив Тілмут, бо ревище унизу трохи стихло. — Я відведу людям очі. Всі думатимуть, що я — це ти.

— Я так не хочу! — Береніка спробувала заперечувати, але Тілмут стримав її.

— Хочеш усе зруйнувати? Довірся мені. Я

дам собі раду! А от ти можеш наробити дурниць. Не забувай, що маєш справу зі справжнім чаклуном. Хоч і з обмеженими можливостями. Але я зумію розпорядитися наявними чарами якнайкраще. Ти собі лишень уяви, яка це розкіш — тричі скористатися наймогутнішою у світі силою!

— Це, по-твоєму, багато? — здивувалася Береніка, але змушена була погодитися. — А що я маю робити?

— Сидіти дуже тихо, а зранку піти до дядька Гонафо. Тільки дивись, щоб тебе ніхто не впізнав. Я прийду, коли звільнюся. — Тілмут поцілував Береніку в щоку, підбадьорливо посміхнувся і стрибнув униз.

Ревіще у снігах досягло апогею, коли гвардійці побачили Тілмута.

За кілька хвилин усе стихло. Вояки виконали наказ: відьму схопили і, задаволені собою, повернулися до казарми на п'ятику. Де їм було знати, що схопили вони зовсім не того, кого слід було б. Але що візьмеш з дубоголових вояк, якщо навіть сама Меллінта повірила у перемогу, особливо, коли миршавий хитрун так переконливо описав їй сцену полонення. Командир гвардійців виставив себе у цій розповіді справжнім героєм. Зла чарівниця прекрасно розуміла, що він прибріхує, але не повірити не могла — Береніка і справді мала б шалено відбиватися.

— Де її меч і медальйон? — раптом запитала Меллінта у брехуна, який ні першого, ні другого в очі не бачив, але умів викручуватись із будь-яких ситуацій, недарма ж був командиром.

— Коли ми схопили її, меч розсипався міріадами іскор.

Чарівниця лишилась задоволеною — гвардієць не бреше, блакитний клинок розсипеться на порошок, коли його володар потрапить у полон. От тільки де ці недоумки поділи медальйон? Він би їй зараз неабияк згодився. Без меча він втратить силу і знову справно служитиме своїй колишній господині.

— Вона не мала ніякого медальйона, — похитав головою миршавий гвардієць. Він не бажав знову випробовувати долю, коли зрозумів, що з мечем дуже вдало вгадав.

— Гаразд, — мовила Меллінта, — ось ваша нагорода. Тут на всіх. — За цими словами вона кинула командирові гвардійців товстий гаманець алхімічного золота.

А Береніка тим часом сиділа на горищі і чекала ранку, що мав принести сонячне світло, а з ним і надію.

Розділ 7. Чекання

Коли за вікном почало сіріти, Береніка встала,

відчинила бабусину скриню і дістала звідти просту темно-сіру накидку, під якою легко можна було заховати меч. Потім ще раз сумно оглянула своє господарство і по мотузці, знайденій у тій же скрині, спустилася вниз.

Такого настрою, як сьогодні, Береніка ще не знала. Здавалося, світ доживає свої останні дні. Не хотілося нічого робити, але й сидіти, втупившись відсутнім поглядом у стіну, теж не було сили. Єдиним у цьому місті, хто міг її розрадити і заспокоїти, був дядько Гонафо.

Береніка швидко простувала ранковою вулицею, не дивлячись на випадкових перехожих, яких о цю пору було небагато. Лише заспані слуги поспішали на ринок, чергова зміна ледачих міських стражників поверталася від воріт тутешньої тюрми та ще якісь не вельми тверезі особи тинялися попід будинками, шукаючи двері своїх осель.

Місто, як ніколи, здавалося дівчині чужим. Бо хоч вона провела у ньому свої найкращі роки, але страшенно ненавиділа його брудні і вузькі вулички, не любила його вічно сонних мешканців, жахалася похмурих будинків з вузькими вікнами, схожими на бійниці. Береніка любила свою країну, де стояв, борючись зі всемогутнім часом старий будинок, вимуруваний ще її прадідом; ліс за дві сотні кроків від дому, наповнений вітором і пташиним співом; шумливу річку, що срібною змією огинала пагорб,

на якому примостився її дім; і високе небо, таке рідне і близьке, коли вибираєшся з тісних і гамірливих вуличних лабіринтів.

Дядько Гонафо сидів на східцях, ніби чекаючи на Береніку. Він усе зрозумів з першого погляду, тому, не розпитуючи ні про що, провів до своєї кімнати, посадив у гамак і напоїв холодною водою.

— А тепер можеш розповідати.

— Бербіл утік, а Тілмут відвів гвардійцям очі...

— Хто такий Тілмут і хто такий Бербіл?

— Трізедині учні. Вони отримали трохи чарівної сили, щоб допомогти мені протриматися цей місяць...

— А до мене ти зайти не могла? Чи дядько Гонафо вже списаний на дрантя? — спитав астролог.

— Я Тілмутові бібліотеку показувала, — виправдалася Береніка.

— Ну, то причина поважна. І що ж далі було?

— Далі ми відбивалися від гвардійців. А коли Бербіл утік, Тілмут відвів тим дурням очі.

— І це, по-твоєму, погано?

— Ні, але я тепер не знаю, що з ним. — Велика сльоза скотилася по Беренічиній щоці. Дівчині раптом стало прикро, що вона погодилася відпустити хлопця так легко і просто, немовби він пішов на якусь прогулянку.

— Годі вже рюмсати, — посовістив Береніку дядько Гонафо. — Катастрофи не сталося.

— Тобі легко казати, — зітхнула дівчина.

— Нічого з твоїм Тілмутом поганого не буде. Я склав гороскоп. Можеш подивитися. Схеми ще не розучилася розуміти?

Дівчина довго вивчала схему, доки не заспокоїлася, бо звикла довіряти гороскопам, складеним дядьком Гонафо. Вони ніколи не брехали. Слід сказати, що дядько Гонафо був рідкісним майстром своєї справи, бо мав не лише гострий розум, а й неабияку інтуїцію. Він завжди казав, що скласти гороскоп може навіть дурень, але дурень ніколи не стане астрологом. І на це є аж три причини: по-перше, дурень не буде тобі сидіти ночами, щоб спостерігати за зірками, коли той час можна використати для сну; по-друге, якщо дурень і не поспить, то він однаково ніколи не повірить, що енергетика небесних тіл здатна впливати на долі і вчинки людей; по-третє, якщо якийсь дурень, хворий на безсоння, таки повірить у це, хіба зможе він зрозуміти мову зірок, якщо й мудрі частенько нічого второпати не можуть?

— Знову ти книги порозкидав. Халамидник якийсь, а не астролог. Доведеться мені зайнятися прибиранням. Давненько я тут не порядкувала, — сказала Береніка, заспокоєна і підбадьорена. Вона окинула критичним поглядом навколишній безлад,

зітхнула і взялася за роботу. Дівчина знала, що від важких думок найкраще рятує робота.

В той час, коли Береніка вимітала сміття із найпотаємніших закутків астрологового житла, Тілмут сидів у сірому підземеллі і слухав приглушену розмову монахів-тюремників. З неї хлопець довідався, що Дарбург невдовзі має відвідати сам кардинал Серквоній. На честь його прибуття місцеві чини планують провести масове спалення відьом. Отож тепер Тілмут спокійно міг зізнаватися у всіх смертних гріхах, бо страта планувалася аж на кінець місяця Скорпіона.

Скрипіння незмащених петель вивело Тілмута із задуми. На порозі з'явився один з монахів-тюремників та дебелий червонопикий чоловік, схожий на м'ясника.

— Дитино моя, — безбарвним голосом процвірінькав монах. — Доручаю твоє тіло магістрові Хастокламу і небесному провидінню. Іди за нами.

Тілмут запрошенню зрадів — з'явилася нагода побешкетувати. Він, обганяючи своїх тюремників, швидко піднявся сходами і уважно роздивився червонопикового. «М'ясник і кретин», — зробив для себе висновок хлопець.

Схоже, магістр Хастоклам був цілком задоволений своєю новою жертвою і в уяві вже приміряв катівський реманент до тендітної істоти,

яку бачив перед собою. Руки його ледь помітно тремтіли чи то від непробудного пияцтва, чи то у передчутті звичної справи.

Монах-тюремник, який лишився позаду, довго длубався у замку, скрушно зітхаючи з причини швидкої втрати єдиної підопічної, але мав надію, що підземелля довго не пустуватиме. Бо якщо вже почали полювання на відьом, то воно буде успішним хай би там що.

Магістр Хастоклам провів Тілмута довгими коридорами до величезної кімнати тортур, похмурої і страшної від нагромадження усіляких катівських пристосувань. Від нетерплячки катом аж трусило. Тремтячими руками він зачинив двері на засув.

— Я знаю, красуне, як боляче тобі зараз буде, але в ім'я Господа нашого я зроблю це, — скоромовкою почав свою звичну промову майстер-костолом. — Я врятую твою безсмертну душу...

— Ти, костоломе, займаєшся не своєю справою. Проповідувати належить монахам і священикам. І мені дивно чути такі слова від тебе. — Магістр Хастоклам остовпів: ця дівчина говорила чоловічим голосом і говорила дивні речі.

— То ти... це... заперечуєш, ніби займалася відовством, насилала хвороби на людей та худобу?.. — затинаючись продовжував заплічних справ майстер, який, очевидно, саме так

настроювався на серйозну роботу.

— На таку худобу, як ти, хвороби не завадило б. І звідки ти взяв, що я заперечую? Навпаки, я цілком погоджуюся!

Магістр Хастоклам вперше в житті розгубився і не знав, що робити далі. Жертва зізнавалася сама, причому так спокійно, ніби мала від цього якесь задоволення.

— Ти божевільна? — з надією запитав магістр у Тілмута.

— Сам ти несповна розуму. Чи ж не бачиш, хто перед тобою стоїть?

— А хто переді мною стоїть? — спромігся вичавити з себе магістр Хастоклам, вже майже переконаний, що збожеволів сам.

— Кепські справи, коли ти чоловіка від жінки відрізнути не можеш, — скрушно зітхнув Тілмут і несподівано для свого ката зайшовся справжнім сатанинським реготом, хоча й мав певні сумніви щодо того, чи нечиста сила взагалі здатна реготати.

Бідолашний магістр остаточно втратив залишки розуму і вибіг з кімнати тортур, вирвавши при цьому масивний засув.

Скориставшись зручною нагодою, Тілмут поскладав увесь дерев'яний катівський реманент у пічку і запрацював міхами. Полум'я, що ледь жевріло, розгорілося, весело загоготіло і заходилося з великим апетитом лизати потворні знаряддя

тортур.

Тілмут повернувся до своєї камери, біля якої все ще стояв аж зелений від постійної сирості монах-тюремник. Монах зустрів хлопця здивованим поглядом — з кімнати тортур людей, як правило, приносили. Тілмут спробував жестами пояснити усе, що сталося з його катом, але монах нічого не зрозумів, крім того, що арештантка хоче повернутися до своєї камери.

Терпіння Тілмутові було не позичати, але сидіти майже цілий місяць у вологому підземеллі разом з мишами та щурами — річ усе-таки неприємна.

За кілька хвилин тюремник приніс миску якоїсь каші, шматок чорного хліба і глечик води. Він замиловано спостерігав, як його підопічна споживає просту їжу, і стільки було в його погляді батьківського тепла, що Тілмут ледь не вдавився зо сміху, побачивши це.

Розділ 8. Розладнана церемонія

Дні до страти тяглися навдивовижу повільно. Але все на світі має кінець, і ось уже остання ніч перед спектаклем, що буде розіграватися на честь приїзду кардинала Серквонія, поступилась місцем сонячному ранку.

Береніка прийшла за годину до початку

церемонії, але у перші ряди протиснутися не змогла. Натовп гаволовів заповнив майдан завчасу. Найзручніші місця зайняли найдебеліші та найпикатіші глядачі. Де було Береніці змагатися з ними.

А тим часом у монастирській тюрмі йшли останні приготування. Магістр Ломокост, що замінив свого збожеволілого колегу на посту ката, особисто готував до страти тринадцятьох відьом, виловлених по всій окрузі за останній місяць. Відвіданий ідіотською думкою, він наказав своїм помічникам прив'язати до рук засуджених мітли.

Нарешті все було готове, і тринадцять одновісних візків, запряжених ослами, погуркотіли бруківкою до центральної площі міста, де вже давно зібралися найнетерплячіші.

Засуджені до страти і кардинал з'явилися на площі одночасно. Натовп захвилювався, на якийсь час втратив монолітність, і Береніці вдалося прослизнути до високого помосту, приготованого для кардинала.

Гвардійці, мляво помахуючи алебардами, без особливих труднощів прокладали для високого церковного ієрарха дорогу у спресованому натовпі. Таке диво мало під собою цілком земне підґрунтя: жителі Дарбурга з інквізицією воліли не жартувати.

Слуги розмотували перед кардиналом доріжку. Довжини її мало вистачити до самого

помосту, на якому стояло крісло, позичене у купця Торбесага. Бургомістр особисто тричі на день переміряв доріжку, але все ж хвилювався, надто добре знаючи вдачу своїх земляків. Страхи його виявилися небезпідставними: доріжка вкоротилася за останню ніч на п'ять чи шість ліктів, тому означену відстань духовній особі довелося пройти по запилюженій бруківці.

Тим часом метушня навколо кардинала та засуджених посилилася. Священик почав довгу і квітчасту промову. Місцевий златоуст розсипав компліменти на адресу високого прибульця, дарбурзького духовенства і окремих богобоязних городян. Після нудного і довгого славослів'я промовець нарешті згадав про Бога, короля і бургомістра. І лише після цього перейшов до суті справи.

— ...нечистий дух поширився і серед громадян славного міста Дарбурга. Слуги Божі завжди насторожі. — Промовець після цих слів зробив невеличку паузу, даючи змогу присутнім оцінити невимушеність стилю, і був трохи розчарований відсутністю належної реакції. — І вони не проминуть жодного диявольського підступу. Ці жінки, що ви їх бачите перед собою, продали душу дияволі. Вони постраждають сьогодні тілесно, але священне полум'я очистить їх від скверни...